

Arbeidsmarkedet nå – juni 2023

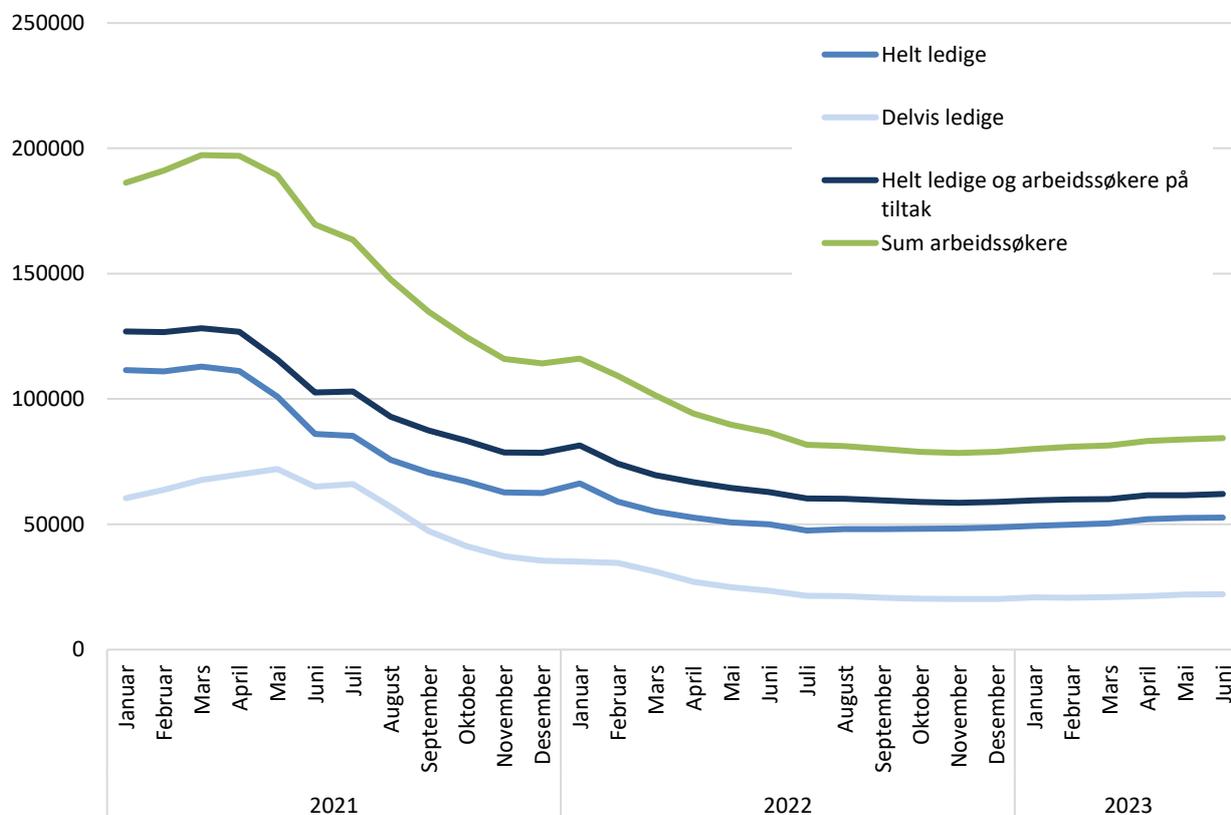
«Arbeidsmarkedet nå» er et månedlig notat fra Analyseseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Notatet er skrevet av Kristian Myklathun, Kristian.Myklathun@nav.no, 29. juni 2023.

Svak økning i arbeidsledigheten

Antallet helt ledige økte med 200 personer fra mai til juni, mens summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak økte med 500, ifølge sesong- og bruddjusterte tall (figur 1). I tillegg ble det 100 flere delvis ledige. Samlet gikk antallet arbeidssøkere registrert hos NAV (helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak) opp med 500 i løpet av juni.¹

Figur 1. Antall personer registrert som helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige, bruttoledighet og summen av arbeidssøkere. Sesong- og bruddjusterte tall. Januar 2021 – juni 2023

Kilde: NAV

Arbeidsledigheten har økt gradvis gjennom 2023, men er fortsatt på et lavt nivå. Sammenlignet med utgangen av 2022, er det nå omtrent 4 000 flere helt ledige (sesongjustert). Inkluderer vi arbeidssøkere på tiltak og delvis ledige er økningen på 5 500 personer siden årsskiftet. Antallet nye arbeidssøkere som melder seg til NAV har også økt noe fra bunnen våren 2022, men har ennå ikke nådd nivået før pandemien. Samtidig har det vært en økning i ledigheten blant enkelte yrkesgrupper

¹ Antallet arbeidssøkere totalt og de ulike undergruppene blir sesongjustert hver for seg. Hver enkelt undergruppe kan ha ulike sesongmønstre, og det kan være perioder der mange går fra helt arbeidsledig til delvis arbeidsledig eller motsatt. Dette fører til at en addering av de ulike sesongjusterte komponentene ikke nødvendigvis gir samme resultat som når en sesongjusterer totalen.

NAV Arbeids- og velferdsdirektoratet // Kunnskapsavdelingen //

Postadresse: Postboks 354 // 8601 Mo i Rana

Besøksadresse: Fyrstikkalléen 1 // 0661 OSLO

Tel: 21 07 00 00 // Fax: 21 07 00 01

www.nav.no // nav.statistikk@nav.no

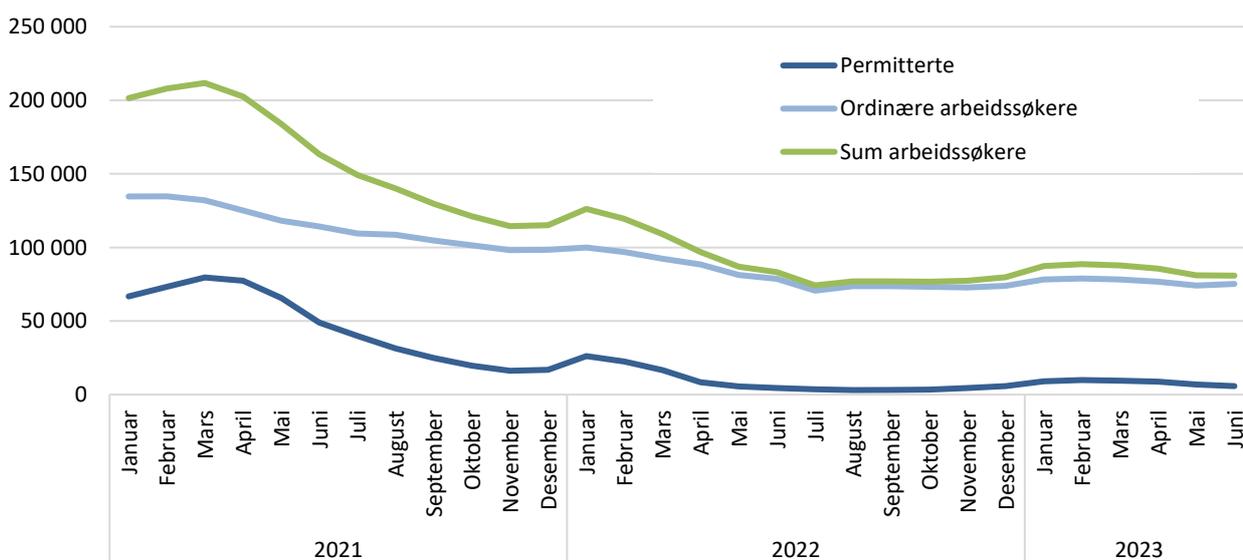
som bygg og anlegg og ingeniør- og IKT-fag, og antall ledige stillinger per virkedag har gått ned fra det rekordhøye nivået sist vinter.

Ved utgangen av juni var 49 600 personer registrert som helt arbeidsledige hos NAV. Det tilsvarer 1,7 prosent av arbeidsstyrken. Bruttoarbeidsledigheten, som er summen av helt arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak, var på 58 700 personer, eller 2,0 prosent av arbeidsstyrken. I tillegg var 22 200 personer registrert som delvis arbeidsledige, noe som utgjør 0,8 prosent av arbeidsstyrken. Til sammen var 80 900 personer registrert som arbeidssøkere hos NAV, noe som tilsvarer 2,7 prosent av arbeidsstyrken.

Litt færre permitterte

Ved utgangen av juni var det registrert 5 700 permitterte arbeidssøkere hos NAV, noe som utgjør 0,2 prosent av arbeidsstyrken (figur 2). Det er 1 100 færre enn i mai (ikke sesongjustert), men 1 200 flere enn på samme tid i fjor. 1 200 av de permitterte har yrkesbakgrunn fra bygg- og anleggsarbeid, mens 1 100 har bakgrunn fra industriarbeid.

Figur 2. Antallet arbeidssøkere fordelt på permitterte og ordinære (ikke-permitterte) arbeidssøkere. Januar 2021 – juni 2023. Ikke justert for sesongvariasjoner

Kilde: NAV

Stabilt antall nye arbeidssøkere

I løpet av juni registrerte 13 000 nye arbeidssøkere seg hos NAV. Justert for normale sesongvariasjoner tilsvarer det om lag 700 per virkedag. Antallet nye arbeidssøkere har dermed holdt seg relativt stabilt på et noe høyere nivå enn i fjor så langt i 2023. 30 prosent av de nye arbeidssøkerne oppgir at de har mistet eller kommer til å miste jobben som grunn til at de registrerer seg som arbeidssøkere. 11 prosent svarer at de er permittert eller kommer til å bli permittert, mens ytterligere 21 prosent svarer at de enten er usikre på jobbsituasjonen sin (11%) eller at de har sagt opp eller kommer til å si opp jobben sin (10 %).

Utviklingen i norsk økonomi

Etter en periode med rask opphenting av økonomien etter koronapandemien, er det nå tegn til svakere utvikling og gradvis nedbremsing i økonomien. Sett under ett falt BNP Fastlands-Norge med 0,4 prosent fra mars til april. Privat konsum falt med 1,8 prosent, og her var det spesielt en betydelig nedgang i varekonsumet som bidro til nedgangen.

Konsumprisindeksen (KPI) steg 0,5 prosent fra april til mai 2023, og tolv månedersveksten økte dermed ytterligere, til 6,7 prosent. Økte matvarepriser var den største bidragsyteren til månedsveksten i KPI, med en økning på 2,4 prosent fra april til mai. Matvareprisene er 13,2 prosent høyere i mai i år enn de var i samme måned i fjor.

Tolv månedersveksten i konsumprisindeksen justert for avgiftsendringer og uten energivarer (KPI-JAE) nådde et nytt rekordnivå i mai, på 6,7 prosent. Det at veksten i KPI-JAE er like høy som veksten i ordinær KPI viser at det ikke lenger er energivarer som trekker prisveksten opp. De siste månedene har i stedet matvareprisene og prisene på tjenester, som husleie og flyreiser, vært viktige bidragsytere for å holde prisveksten oppe.

Ifølge SSB sin arbeidskraftsundersøkelse (AKU) var den sesongjusterte arbeidsledigheten i mai på 3,5 prosent, uendret fra mars og april. Dette utgjør 103 000 arbeidsledige personer, som er 10 000 flere enn i mai 2022.

Norges Bank hevet renten med 0,5 prosentpoeng til 3,75 prosent på sitt rentemøte 23. juni. Høy lønnsvekst, et stramt arbeidsmarked og svak kronekurs bidrar til å løfte prisveksten, og legger ytterligere press på pengepolitikken. Norges Bank forventer derfor ytterligere rentehevinger på møtene til høsten, og at styringsrenten kommer opp til 4,25 prosent i løpet av året. Styringsrenta er allerede på sitt høyeste nivå siden 2008, men det er fremdeles langt opp til toppnivået den gang, som var på 5,75 prosent. En viktig endring siden den gang er at husholdningenes gjeld nå er dobbelt så høy, noe som gjør at renteendringene har større konsekvenser for husholdningenes disponible inntekt.

Utviklingen i internasjonal økonomi

Også internasjonalt har inflasjonen holdt seg høy, selv om prisveksten har avtatt det siste halvåret. Det er særlig fall i gass- og kraftpriser som har bidratt til å dempe konsumprisveksten. I eurosonen var inflasjonen på 6,1 prosent i mai, ned fra 7,0 prosent i april. USA hadde en årsvekst i KPI på 4,0 prosent, som er det laveste nivået siden mars 2021. Også i Storbritannia har inflasjonen falt noe siden toppen i fjor høst, og tolv månedersveksten i mai var på 7,9 prosent.

Arbeidsledigheten holder seg på et lavt nivå internasjonalt. I eurosonen var arbeidsledigheten på 6,5 prosent i april, ned fra 6,6 prosent i mars – og nådde dermed det laveste nivået siden målingene startet i 1995. I USA var arbeidsledigheten på 3,7 prosent i mai, opp fra 3,4 prosent i april, men fremdeles på et lavt nivå. I Storbritannia er arbeidsledigheten på 3,8 prosent, noe som er på omtrent samme lave nivå som den har vært på siden starten av 2022.

Europakommisjonen kom med nye anslag for den økonomiske utviklingen i Europa 15.mai. Lavere energipriser, avtakende forsyningsbegrensninger og et sterkt arbeidsmarked førte til et sterkere 1.kvartal 2023 enn forventet, og vekstanslagene for 2023 og 2024 ble oppjustert til henholdsvis 1,1

prosent og 1,6 prosent. Inflasjonen anslås å holde seg på et høyt nivå i 2023, på 6,1 prosent, men forventes å falle til 3,2 prosent i 2024. For verdensøkonomien anslår IMF at veksten vil falle fra 3,4 prosent i 2022 til 2,8 prosent i 2023 og 3,0 prosent i 2024. Anslagene er dårligst for godt utviklede økonomier. IMF anslår også at inflasjonen på verdensbasis vil bli lavere i år enn i fjor, men fortsatt høyere enn den var før pandemien

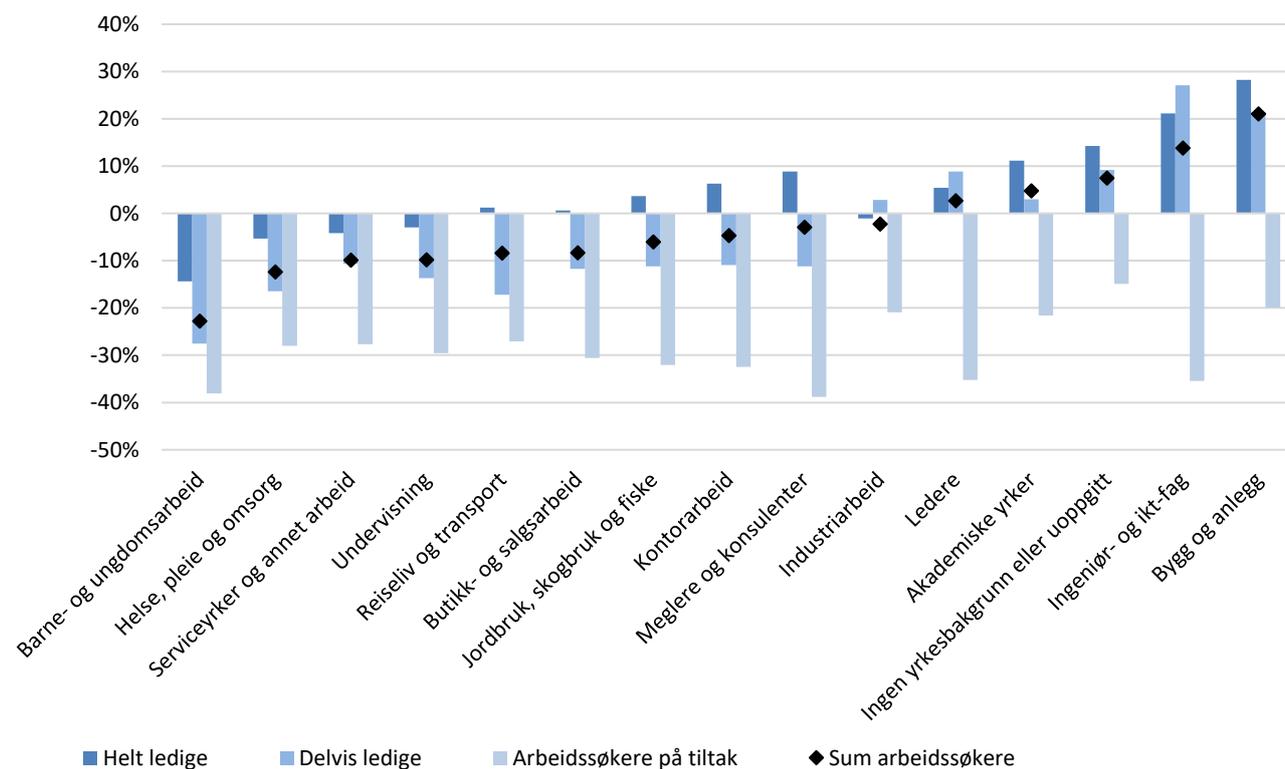
Noe flere ledige innen bygg og anlegg og kontorarbeid

Den siste måneden har antallet arbeidssøkere økt mest for personer med bakgrunn fra bygg og anlegg, ingeniør og ikt-fag samt kontorarbeid (100 flere). I motsatt ende finner vi industriarbeid, som hadde en nedgang på 100 personer, justert for normale sesongvariasjoner. Blant de øvrige yrkesgruppene var det et stabilt antall arbeidssøkere.

Sammenlignet med juni i fjor har antallet arbeidssøkere økt mest innen bygg- og anlegg (21 %) og ingeniør- og ikt-fag (14 %) (figur 3). Den relative nedgangen er størst innen barne- og ungdomsarbeid (-23 %).

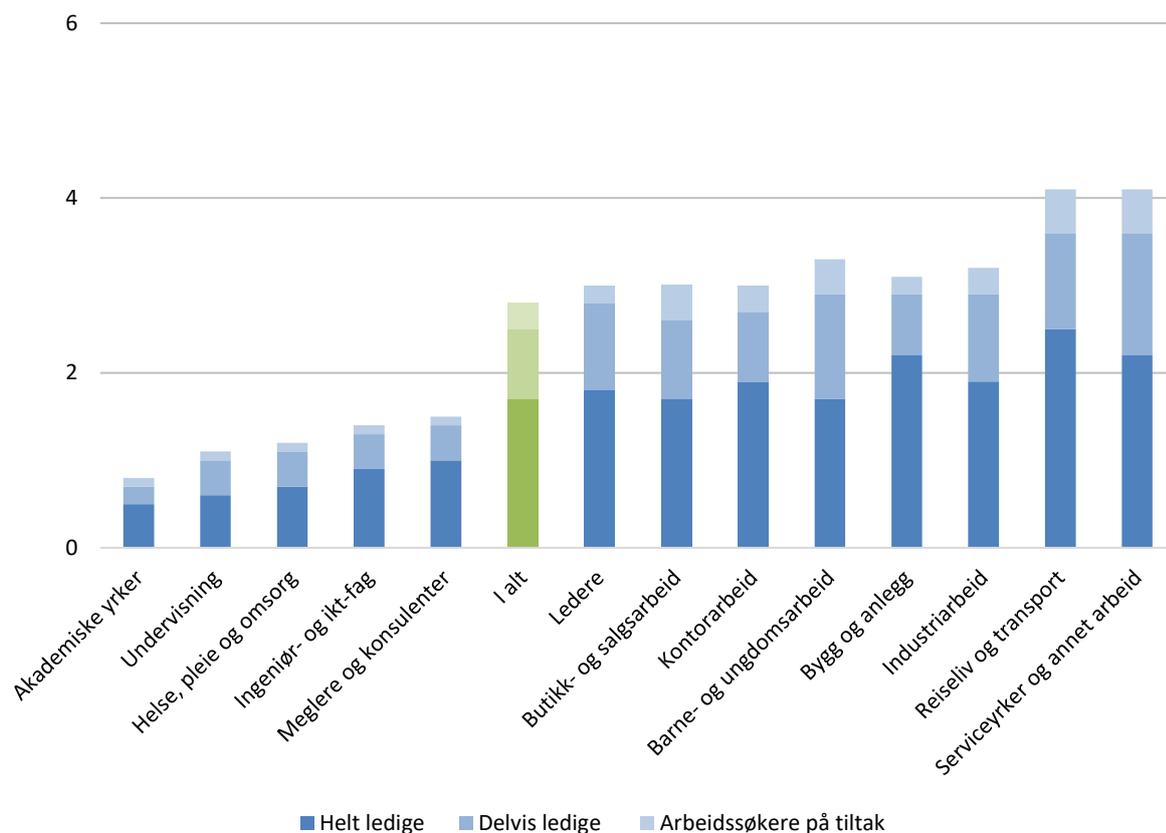
Ved utgangen av juni var andelen arbeidssøkere høyest innen reiseliv og transport og serviceyrker og annet arbeid, med 4,1 prosent av arbeidsstyrken i hver (figur 4). Andelen arbeidssøkere var lavest innen akademiske yrker, med 0,9 prosent.

Figur 3. Endring i antallet arbeidssøkere, fordelt på helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter yrkesbakgrunn. Juni 2022 – juni 2023

Kilde: NAV

Figur 4. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter yrkesbakgrunn.² Juni 2023.

Kilde: NAV

Serviceyrker og annet arbeid

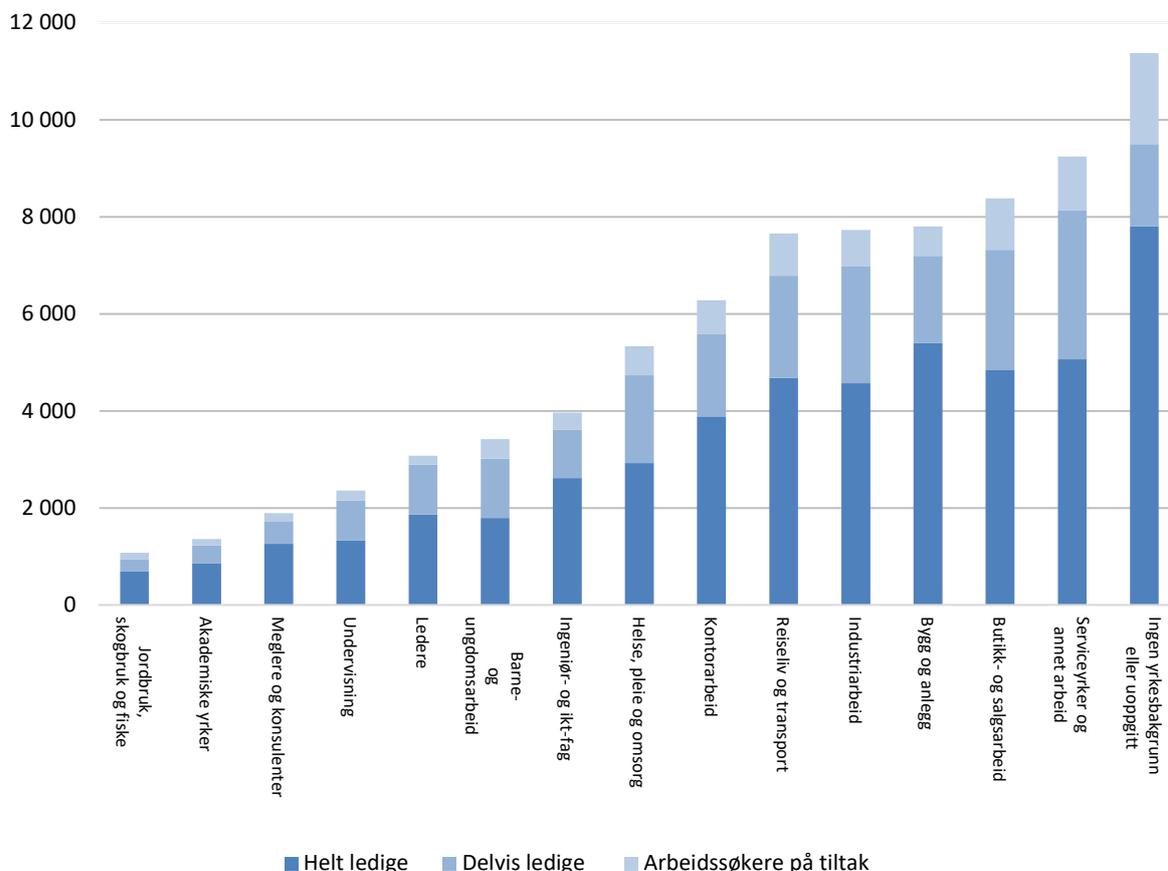
Serviceyrker og annet arbeid er den vanligste yrkesbakgrunnen blant arbeidssøkere med registrert yrkesbakgrunn (figur 5). Ved utgangen av juni hadde 9 200 arbeidssøkere bakgrunn fra et yrke i denne gruppen, hvorav 3 900 hadde bakgrunn innen rengjøringsyrker. Sammenlignet med juni i fjor har antallet arbeidssøkere gått ned med 1 000 personer (-10 %). Nedgangen var størst innen rengjøring (-600).

Butikk- og salgsarbeid

Personer med bakgrunn fra butikk- og salgsarbeid utgjør den nest største yrkesgruppen blant arbeidssøkerne som har registrert en yrkesbakgrunn. 8 400 personer med denne yrkesbakgrunnen var registrert som arbeidssøkere ved utgangen av juni. Av disse har 4 900 personer bakgrunn fra butikkarbeid, mens 3 500 har bakgrunn fra annet salgsarbeid. Sammenlignet med juni i fjor har antall arbeidssøkere falt med 800 personer (-8 %). Arbeidssøkere med bakgrunn fra butikkarbeid hadde den største nedgangen på 600 personer, mens det var 100 færre arbeidssøkere med bakgrunn fra annet salgsarbeid.

² På grunn av overgang til nye tall for arbeidsstyrke er ikke yrkesgruppen jordbruk, skogbruk og fiske inkludert i denne figuren. Se «spesielle forhold» for nærmere informasjon.

Figur 5. Antall personer registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledige hos NAV. Etter yrkesbakgrunn. Juni 2023

Kilde: NAV

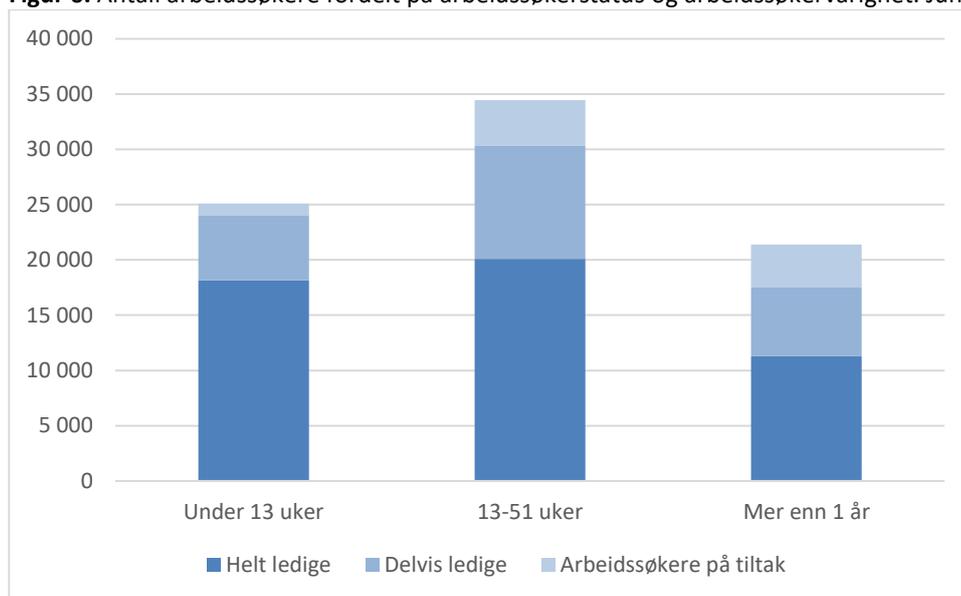
Bygg og anlegg

Ved utgangen av juni var 7 800 personer med denne yrkesbakgrunnen registrert som helt arbeidsledig, delvis arbeidsledig eller arbeidssøker på tiltak. Antallet arbeidssøkere med denne yrkesbakgrunnen har økt med 1 400 personer (21 %) siden juni i fjor. Økningen var størst innen snekkere og tømrere (800), fulgt av hjelpearbeidere innen bygg og anlegg og andre bygningsarbeidere (300 hver).

Færre har vært ledige lenge

21 400 personer har vært registrert som arbeidssøkere hos NAV i minst ett år, og 10 200 av disse har vært arbeidssøkere i minst to år (figur 6). Dermed har 26 prosent av arbeidssøkerne vært registrert i over ett år. Antallet personer som har vært arbeidssøkere lenge har falt det siste året. Sammenlignet med juni i fjor er det nå 12 800 færre som har vært arbeidssøkere i mer enn ett år, noe som tilsvarer en reduksjon på 38 prosent. Det er imidlertid 8 000 flere som har vært arbeidssøkere i mindre enn seks måneder enn for ett år siden, en økning på 23 prosent.

Figur 6. Antall arbeidssøkere fordelt på arbeidssøkerstatus og arbeidssøkervarighet. Juni 2023

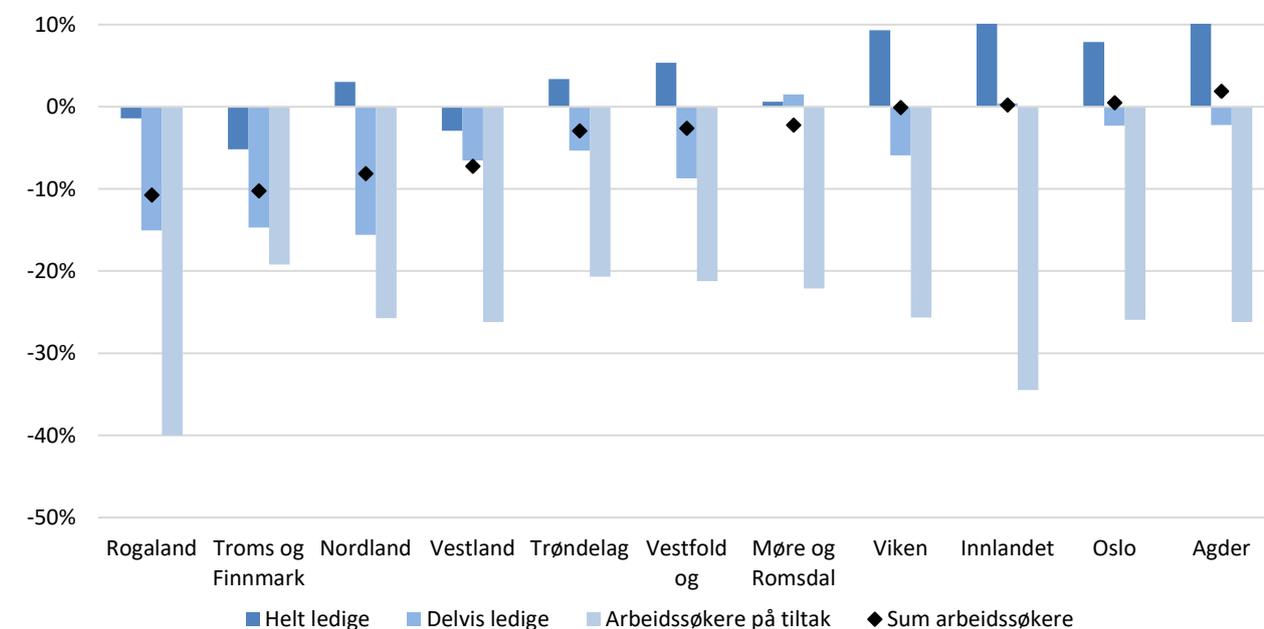

Kilde: NAV

Flest arbeidssøkere i Vestfold og Telemark

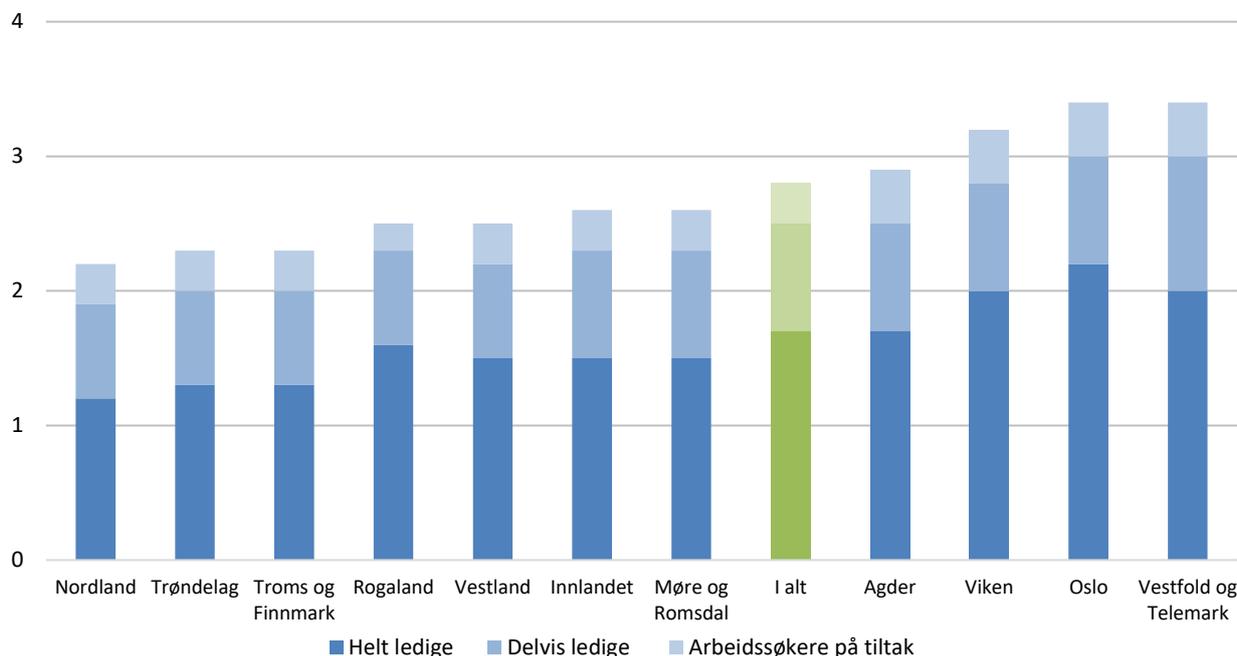
Justert for normale sesongvariasjoner økte antallet arbeidssøkere, eller var stabilt, i alle fylker fra mai til juni. Den relative økningen var størst i Møre og Romsdal med 3 prosent, mens antallet arbeidssøkere var uendret i Nordland, Vestfold og Telemark, Rogaland og Trøndelag.

Figur 7. Endring i antallet arbeidssøkere, fordelt på helt arbeidsledige, delvis arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak. Etter fylke. Juni 2022 – juni 2023

Kilde: NAV

Figur 8. Prosent av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledige, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledige hos NAV. Etter fylke. Juni 2023

Kilde: NAV

Sammenlignet med juni i fjor har antallet arbeidssøkere falt i de fleste fylker (figur 7). Nedgangen var størst i Rogaland (-11 %), etterfulgt av Troms og Finnmark (-10 %). Agder er det eneste fylket med flere arbeidssøkere enn samme måned i fjor (2 %), mens det er like mange arbeidssøkere som i juni i fjor i Viken, Innlandet og Oslo. Andelen arbeidssøkere er høyest i Vestfold og Telemark, hvor 3,4 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere hos NAV (figur 8). Nordland og Trøndelag har lavest andel, med 2,2 prosent.

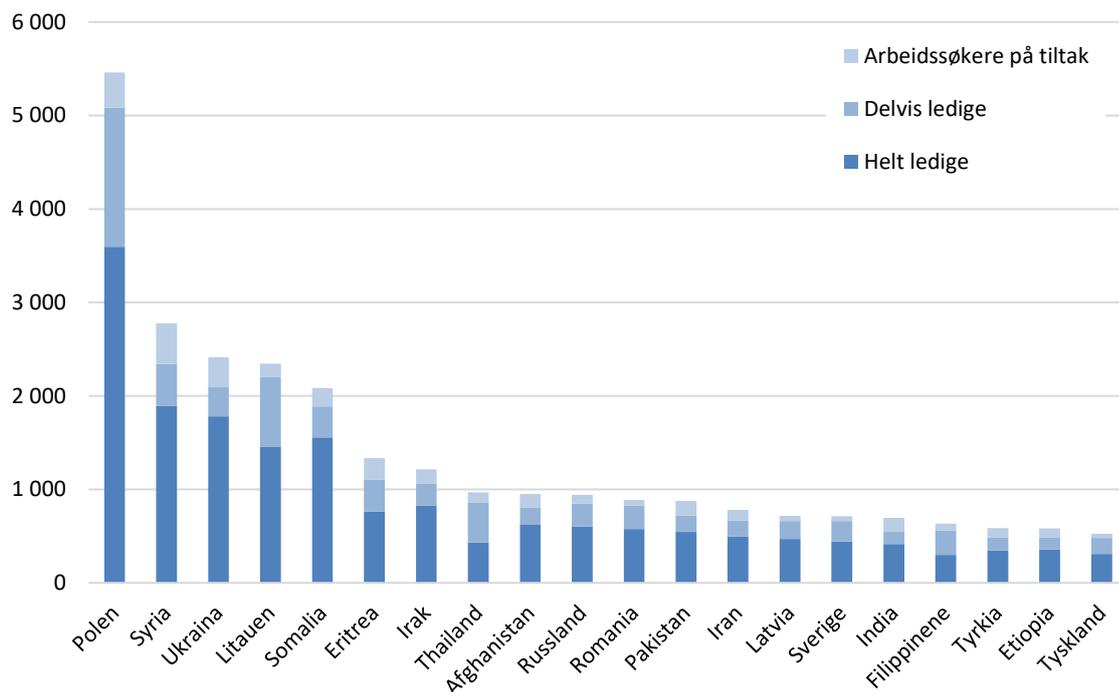
Nesten halvparten av arbeidssøkerne har innvandrerbakgrunn

47 prosent av de som var registrert som helt ledige, delvis ledige eller arbeidssøkere på tiltak ved utgangen av juni var innvandrere³, noe som utgjorde 37 900 personer. Sammenlignet med juni i fjor har antallet arbeidssøkere med innvandrerbakgrunn økt med 400 personer (1 %), mens antallet arbeidssøkere uten innvandrerbakgrunn har gått ned med 2 700 personer (-6 %)

Figur 9 viser de 20 vanligste fødelandene blant arbeidssøkende innvandrere. Personer fra disse 20 landene utgjorde 72 prosent av arbeidssøkerne med innvandrerbakgrunn. Ved utgangen av juni var Polen (5 500), Syria (2 800) og Ukraina (2 400) de tre største gruppene. Antallet arbeidssøkere fra Ukraina har økt betydelig det siste året, og det er ikke lenger siden enn i september i fjor at Ukraina ikke var blant de 20 vanligste fødelandene blant arbeidssøkere med innvandrerbakgrunn. Økningen henger naturlig nok sammen med økningen i antall asylsøkere fra Ukraina etter at krigen startet i fjor.

³ Fra 2022 bruker NAV opplysninger mottatt fra SSB til å definere *innvandrere* i arbeidsmarkedsstatistikken. Dermed følges [definisjonen SSB bruker for innvandrere](#). Se punkt 4.2.9 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#) for nærmere informasjon.

Figur 9. Antall innvandrere registrert som helt ledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis ledig hos NAV, etter fødeland. De 20 vanligste fødelandene er vist. Juni 2023

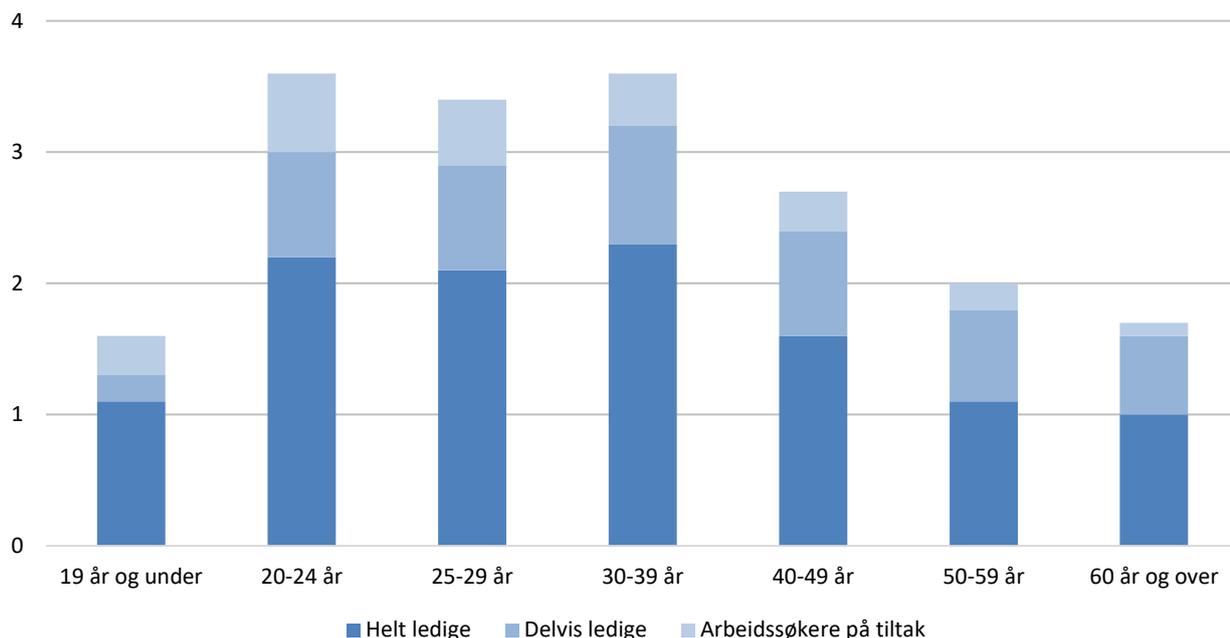
Kilde: NAV

Flere arbeidssøkere i de fleste aldersgrupper

Fra mai til juni økte antallet arbeidssøkere for de fleste aldersgrupper, justert for normale sesongvariasjoner. Den relative økningen var størst for de under 20 år (3 %), mens antallet var stabilt for personer over 60 år. For de øvrige aldersgruppene var det en beskjeden økning.

Andelen arbeidssøkere er høyest blant personer i alderen 20-24 år og 30-39 år, hvor 3,6 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere. Andelen arbeidssøkere er lavest for de under 20 år, med 1,6 prosent (figur 10).

Figur 10. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøkere på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter alder. Juni 2023

Kilde: NAV

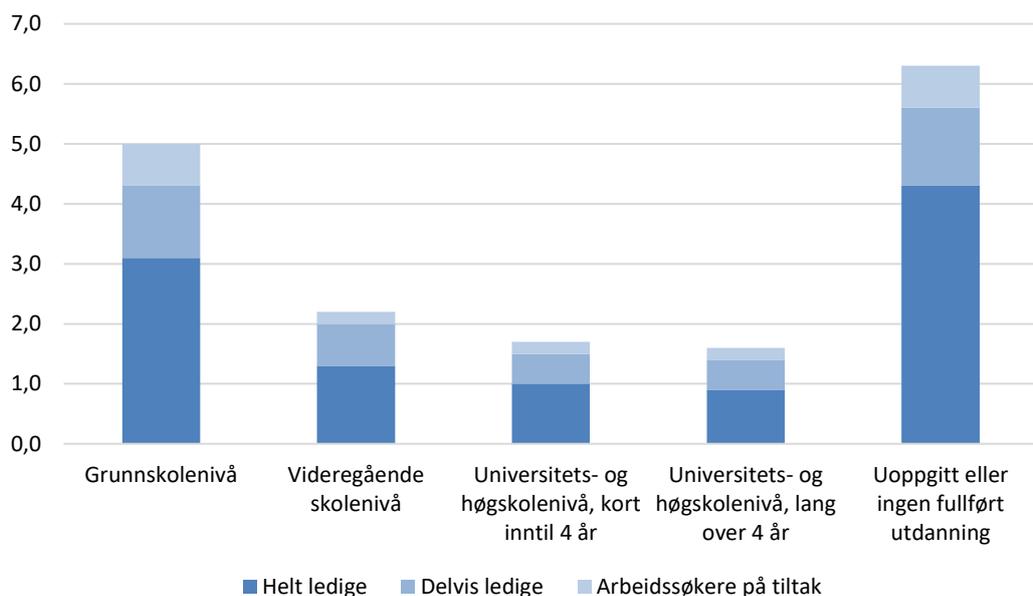
En av tre arbeidssøkere har ikke fullført videregående opplæring

Arbeidsledigheten er høyest for personer med kun grunnskole eller uten registrert utdanning (figur 11). For disse gruppene var henholdsvis 5,0 og 6,3 prosent av arbeidsstyrken registrert som arbeidssøkere hos NAV ved utgangen av juni.⁴ Det er omtrent tre ganger så høy andel som for de med fullført universitets- og høyskoleutdanning. Andelen er lavest for de som har fullført mer enn fire års høyere utdanning, hvor 1,6 prosent av arbeidsstyrken er registrert som arbeidssøkere hos NAV.

Også i antall personer utgjør de med grunnskole den største gruppen av arbeidssøkerne, fulgt av personer med fullført videregående opplæring. En av tre arbeidssøkere i juni stod med grunnskole som høyeste fullførte utdanning (25 600 personer). Inkluderer vi de med ukjent eller ingen fullført utdanning utgjør de to gruppene 48 prosent av arbeidssøkerne. 23 000 personer (28 %) hadde videregående som høyeste fullførte utdanning.

⁴ Fram til 2022 fordelte NAV arbeidssøkere etter høyeste påbegynte utdanningsnivå. Fra 2022 benytter NAV opplysninger fra SSB til å definere utdanning. Dermed bruker vi [definisjonen SSB bruker på utdanning](#). Se punkt 4.2.10 i [Om statistikken - Arbeidssøkarar - nav.no](#) for mer informasjon.

Figur 11. Andel av arbeidsstyrken registrert som helt arbeidsledig, arbeidssøker på tiltak eller delvis arbeidsledig hos NAV. Etter fullført utdanningsnivå. Juni 2023

Kilde: NAV

Lavere etterspørsel etter arbeidskraft

I løpet av juni ble det registrert 34 600 nye ledige stillinger på arbeidsplassen.no. Det tilsvarer 1 700 nye stillinger per virkedag, som er omtrent samme nivå som i mai (sesongjustert). Sammenlignet med juni i fjor ble det i år registrert 20 prosent færre ledige stillinger per virkedag. Det var flest ledige stillinger innen helse, pleie og omsorg (8 900), fulgt av butikk- og salgsarbeid (3 600) og undervisning (3 400). Sammenlignet med juni i fjor var det i år nedgang i antallet ledige stillinger innenfor alle yrkesgrupper unntatt helse, pleie og omsorg (uendret) og undervisning (11 %).

Nedgangen er størst blant meglere og konsulenter (-44 %), samt innenfor ingeniør- og IKT-arbeid (-44 %) og ledere (-38 %).

Spesielle forhold

Delvis ledige

En gjennomgang av data fra meldekortene de arbeidsledige sender inn til NAV, viser at om lag 12 prosent av de delvis ledige har arbeidet mer enn 35 timer i gjennomsnitt de siste to ukene. Andelen i juni 2023 er på et noe lavere nivå enn i juni 2022. Dette vil både være personer som har skiftende arbeidstid og personer som er tilbake i arbeid, men som fremdeles sender inn meldekort. Antallet delvis ledige kan dermed være noe for høyt i statistikken til NAV. For nærmere forklaring om øvrige endringer, se [Om statistikken](#).

For nærmere forklaring om andre endringer, se [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#)

Arbeidsstyrke

Til og med 2021 har NAV benyttet arbeidsstyrketall basert på SSBs arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Fra 2022 ble dette endret til registerbaserte tall fra SSB, kombinert med tall på registrerte arbeidssøkere fra NAV. For arbeidsstyrken fordelt på yrke ble grunnlaget endret fra sysselsatte til lønnstakere. Dette fører blant annet til at arbeidsstyrken for yrkesgruppen «Jordbruk, skogbruk og fiske» blir for liten og ikke kan benyttes. Dette tallet er derfor stjernet ut i rapportene.

Se punkt 4.2.7 og kapittel 5 i [Om statistikken - Arbeidssøkere - nav.no](#) for mer informasjon.